

58. Pula "Soba 304" i "Duh babe Ilonke"

Konačno imamo dječji film dostojan pohvale

Mate ĆURIĆ

Da je Žaja spustio ručnu kočnicu "Duh babe Ilonke" bio bi urnebes

Ivo Gregurević u jednom je danu dva puta silovao, jedanput je ubijen, a drugi put jedva ostao živ. Pitam se nije li ovo simbolička "likvidacija" gorostasa hrvatskog filma na čije mjesto pristiže mlada i nestrpljiva generacija glumaca?

To da su hrvatski glumci postali nervozni ne treba čuditi, jer ako je suditi prema ovogodišnjoj produkciji, dobivaju uglavnom sporedne uloge u kojima su tretirani kao objekti požude, smetnje, dosade..., nekako kao i u stvarnosti, gdje sve više konce drže žene, a na filmu glumice.

Eto, jedan takav je opalio Leon Lučev u kratkoj ulozi seks-mašine u "Sobi 304", filmu Brigitte Staermose u dansko-hrvatskoj produkciji. Ništa bolje nije prošao ni Gregurević, kojeg nema snage ubiti Kosovar, iako mu je silovao

ženu, dok su i ostale muške uloge (Mihael Birkkjaer, David Denick), prolazni patnici koji se lome i slome pred snagom ženske imaginacije.

Život je hotel - prostor s više soba u koji jedni odlaze, drugi dolaze i spavaju u istim krevetima u kojima je netko upravo plakao, a drugi se nastavio smijati ili seksati. Stine Stengade je izvršna glumica koja neodoljivo podsjeća na mlade izdanje Charlotte Rampling, a u "Sobi 304" lomi se između muža i ljubavnika, majke i ljubavnice. Ne bi li se dramatičnost pojačala i univerzirala, u hotelu su razne nacije, ali slične sudbine. Stini Stengade bih svakako dao nagradu, ali sobu 304 ne bih rezervirao, kao ni sobu 204 iz kratkog filma "Room Service" Nede Radić, u kojem se londiner našao na popisu želja jednog raskalašenog para stranaca.

Ovo je bio namjerni uvod u peti film Nacionalne sekcije, trećeg debitanta, drugi dječji film - "Duh babe Ilonke", redatelja Tomislava Žaje, scenaristice Irene Krčelić, u hrvatsko-makedonsko-austrijskoj koprodukciji, i to tko zna već koji film u potrazi za duhovima, od kojih je očito teško pobjeći. Žaja se odluči s njima susresti, poigrati i oslušnuti što poručuju, pa da onda u miru mogu ostati na svojim skrovitim mjestima boravka. Konačno možemo reći - hvala

Manuša i tvor Baltazar

Bogu, dobili smo dječji film dostojan pozornosti i pohvale. Priča o životu Roma nije samo povod da se ugazi u svijet duhova, čaranja i prokletstava, ona je dobra društvena tema da se preispitaju predrasude prema onima koji su po mnogo čemu drukčiji, a napose svojim izgledom, jezikom i običajima. Bijeli Romi su koliko-toliko integrirani u urbani život. Tu simboliku održava baba Ilonka (Sabina Ajrula), koja i nakon smrti svojim čaranjima ne dopušta da se duhovi smire. Ne bi li se jedno vječito sanjanje i jedno neprekidno putovanje spojilo u priču bez prestanka, pomoći će mala darovita Manuša (Selma

Ibrahimi), Ilonkina unuka, pljunuta baka iz mladih dana, čija će dječja mašta i razigranost povezati sve konce u jedno klupko. Pronaći će djeda Kasuma koji ih je prokleo (Kruno Šarić), pridobiti prijatelje iz razreda, koji više u njoj neće vidjeti Romkinju, nego nadarenu kolegicu, što je kolega iz prve klupe Zdenko (Marin Arman Grbin) od prve uočio i u svojoj potterovskoj sličnosti pomogao njoj i ostalima da se oslobode svake predrasude i polete u nebo.

Da Žaja nije previše strahovao od eventualnog banaliziranja opterećujuće teme o Romima i da je spustio ručnu kočnicu koja ga je usporavala, ovo bi bio filmski urnebes od smijeha.

Što je film više odmicao tako se i atmosfera opuštala, smijeh oslobodio, a glumci se razmahali, ali je uvijek tako drag i nevjerovatan ostao kućni tvor Baltazar. Manušine roditelje, dominantnu mamu Asku (veličanstvena Slovenka Aleksandra Balmazović) i pokornog oca Hrasta (izvršni Rakan Rushaidat) poželjet će mnoga djeca, jer ih pokreće samo ljubav i potreba s malim biti sretan ne bi li Manuša mogla lebdjeti.

A kad su duhovi u pitanju, onda stvari i predmeti stvarno lebde, tanjuri i žlice lete, slike oživljavaju, tvor nestaje, mrtvaci plešu i sve je živo i razigrano. ■

Priča o životu Roma nije samo povod da se ugazi u svijet duhova - djeca, roditelji i prijatelji u filmu "Duh babe Ilonke"